

EL SITJAR (1983-1986), la memòria d'un temps i d'un lloc. Per Carles Prats.

El 1977 marca el restabliment de la democràcia a Espanya. El mes de juny d'aquell any hi hagueren les primeres eleccions lliures, i l'octubre també es restablí provisionalment la Generalitat de Catalunya, i el seu President, Tarradellas, retornà de l'exili. Així culminava el procés de la Transició espanyola després de la mort del general Franco, el 20 de novembre de 1975, que retornà les llibertats democràtiques i l'autonomia a Catalunya.

La premsa local i comarcal també experimentà un gran canvi a partir del 1977, ja que desaparegueren els condicionaments polítics i jurídics vigents durant la dictadura franquista, es liberalitzaren els continguts informatius i la Constitució de 1978 establí l'efectiva llibertat de creació de publicacions. A més, els sectors socials que fins aleshores havien estat privats de mitjans d'informació propis, així com les organitzacions polítiques i sindicals, pogueren crear-ne de seus. Tot això va fer que hi hagués un augment ràpid del nombre de publicacions de caràcter local i comarcal, així com del de poblacions amb premsa pròpia, escrita majoritàriament en català¹.

Com a conseqüència d'aquests canvis, a Catalunya hi aparegueren cent cinquanta publicacions locals noves entre 1976 i 1978, en una autèntica eclosió d'aquest tipus de premsa, que aniria augmentant el nombre de capçaleres fins a mitjan dels anys 1980. En aquest estudi ens centrarem en l'anàlisi d'una d'aquestes publicacions locals que aparegueren amb l'efervescència dels vuitanta, anomenada *El Sitjar*.

El Sitjar

El Sitjar va veure la llum per primer cop el març de 1983 com a revista mensual a la població prioratina de Cabassers. Aquesta publicació esdevenia l'única eina escrita de comunicació social que havia tingut mai el poble al llarg de tota la seva història: si bé a principis del segle XX s'editava un full parroquial on s'hi recollien algunes notícies de caràcter local, i durant el franquisme els falangistes locals disposaren d'un òrgan imprès titulat *Imperio*, *El Sitjar* era la primera publicació que naixia amb la voluntat de ser un fòrum de diàleg entre tots els veïns, sense ser portaveu ni representatiu de cap organització.

¹GUILLAMET, Jaume: *La premsa comarcal. Un model català de periodisme popular*, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Barcelona, 1983, pàgs. 157 i 158.

Abans de l'aparició de la revista, però, a Cabassers ja hi havia hagut una emissora de ràdio local, anomenada *Ràdio Cabassers Independent*, que emetia sense llicència (era una *ràdio pirata*) i funcionava de temporada, només a l'estiu. L'emissora va emetre només els estius de 1979 i 1980; després, va desaparèixer².

El Sitjar en total va editar 24 números, del març de 1983 al desembre de 1986. Tot i que va néixer amb una periodicitat mensual, a partir del març de 1985 la seva periodicitat passà a ser trimestral, i en aquest format edità només sis números, fins a la seva desaparició.

Comencem, però, pel començament. Per què la revista s'anomenà *El Sitjar*? Doncs perquè a Cabassers hi ha una plaça, oficialment denominada *Plaça Longí Navàs*, on la tradició vol atribuir-hi l'emplaçament d'unes grans sitges per emmagatzemar gra en el seu subsòl. El nom popular de la plaça és *Plaça del Sitjar*, i de fet tothom l'anomena així al poble. Per aquest motiu els qui formaren el primer consell de redacció de la revista escolliren aquest nom per a la publicació, com explicaven a l'editorial del número 0:

Antany el Sitjar esdevenia un lloc de reunió on la gent de tot arreu portava el seu gra. En el nostre cas, les sitges es trobaven enterrades fins a la boca, a la plaça, que avui encara conserva el nom en el record dels nostres vells, com a "Plaça del Sitjar". Elles però, estan tapades de quitrà i enterrades en l'oblit de les nostres generacions.

Avui "El Sitjar" apareix cridant a la gent d'arreu, del poble en especial, per a ser un lloc de reunió de tots i que cadascú hi col·labori amb el seu gra, car mai millor es podrà dir una revista de Cabassers, "El Sitjar" que si és el propi poble qui l'escriu.

"El Sitjar" ofereix les seves planes i acollirà i publicarà tots els comentaris i crítiques que es vulguin fer sobre qualsevol tema, contingut, opinions, etc.

Tots podem participar-hi escrivint el que pensem i vivim i el que voldríem compartir amb els altres. Aquest número zero vol ser una crida a la participació i al retrobament de la gent del nostre poble. Cap aspecte serà exclòs, Agricultura, Educació, Història, Cuina, Ecologia, Etc. només que tingui un valor constructiu i cultural.

El primer número de la revista ha estat fet íntegrament per la redacció sigui doncs exemple i crida alhora, car esperem que cada mes siguin menys els articles fets per nosaltres i més la gent que hi col·labori amb els seus escrits.

Un nou motiu de comunicació neix avui.

SOM-HI TOTS!!!

La Redacció.

Els consells de redacció d'*El Sitjar* i els seus col·laboradors.

²Entrevista a Juli Vilalta, participant en la *Ràdio Cabassers Independent*. Cabassers, 2 de maig de 1998.

Durant els tres anys i mig que durà la revista la composició del seu consell de redacció experimentà alguns canvis, altes i baixes de les persones que el composaven. Els membres fundadors de la revista, és a dir, els qui integraren el seu primer consell de redacció (nòm. 0; març de 1983), fóren els següents: Antoni Brú (restaurador), Jaume Escoda (restaurador), Andreu Ferré (tècnic en electrònica), Joan Llecha (pagès), Agustí Masip (mestre d'escola), Ferran Miró (pagès), Francesc Serra (funcionari) i Josep Vilalta (constructor). Tots ells eren habitants de Cabassers, encara que alguns treballaven fora del poble i hi retornaven en acabar la jornada laboral. A partir del número 3 de la revista (juny de 1983) Joan Llecha causà baixa al consell de redacció per desavinences amb els altres membres de l'equip, i a partir del número 6 (octubre de 1983) s'hi afegiren dos membres més: Quique Gutiérrez i Sílvia Araque, una parella que havia vingut a passar una temporada llarga al poble, on hi tenien família. Araque i Gutiérrez van deixar el consell de redacció d'*El Sitjar* quan es van mudar de nou de municipi, i al número 12 de la revista (maig de 1984) ja no hi consten els seus noms.

Fins el número 17 (desembre de 1984) la composició del consell de redacció restà invariable, però a partir d'aquesta data un altre dels membres inicials causà baixa. Aquest cop fou en Josep Vilalta el qui deixà l'equip, per motius bàsicament econòmics: a partir del número 18 la revista fóra trimestral i s'obriria una nova etapa de millores, que incloïen fer la impressió en una impremta i no amb fotocopiadora, com fins aleshores. Això requeria una inversió, que fou finançada a parts iguals pels mateixos membres del consell de redacció. En Josep Vilalta, però, no va estar d'acord en assumir la despesa que li hauria pertocat i va deixar la revista³.

Així doncs, quan es va editar l'últim número d'*El Sitjar* el desembre de 1986, els membres del consell de redacció eren: Antoni Brú, Jaume Escoda, Andreu Ferré, Agustí Masip, Francesc Serra i Ferran Miró.

Passats els anys és curiós veure que de les nou persones que en un moment o altre passaren per la redacció d'*El Sitjar* només quatre d'elles encara viuen a Cabassers: Jaume Escoda, Joan Llecha, Ferran Miró i Francesc Serra. Antoni Brú va obrir un restaurant a Amposta, on viu i treballa; Andreu Ferré es va traslladar a Reus, on ha instal·lat un comerç d'electrònica; Agustí Masip viu a Falset, on treballa com a professor a l'Institut d'Ensenyament Secundari; Josep Vilalta també viu a Falset, on va crear la seva pròpia

³Entrevista a Ferran Miró. Cabassers, 5 de desembre de 1998.

empresa de construcció. Sílvia Araque i Quique Gutiérrez abandonaren Cabassers fa anys, però la resta emprengué l'emigració després de la desaparició d'*El Sitjar*.

El consell de redacció es reunia gairebé a diari en un restaurant propietat d'Antoni Brú, anomenat *els Cofins*, al Carrer Major de Cabassers. El local no va sobreviure gaire temps més a la revista que acollia, i va ser tancat quan el seu propietari es va traslladar a Amposta.

La revista també va comptar amb nombrosos col·laboradors, alguns dels quals eren habituals, com l'historiador Vicenç Biete Farré, avui en dia President de la Societat Catalana de Geografia. Per aquella època, el Sr. Biete estava preparant l'edició d'un llibre commemoratiu del vuitè centenari de la carta de població de Cabassers, que s'havia de celebrar el 1984, on recollia els documents cabdals per a la història del poble. I mentre feia les investigacions, anava publicant-ne els resultats a *El Sitjar*. Per altra banda, les entitats i associacions municipals mai no consideraren seriosament la possibilitat de publicar a *El Sitjar* els seus comunicats, per la qual cosa són poques les notes de premsa que s'hi pot trobar.

Les etapes de la revista i el seu contingut.

La revista presenta tres etapes formals que marquen la seva evolució:

Durant la primera etapa la composició d'*El Sitjar* es feia a màquina i amb poc ús de la fotografia. L'il·lustraven amb dibuixos fets pels mateixos membres del consell de redacció o manllevats d'altres publicacions, que eren apegats al costat dels textos que havien d'acompanyar. La impressió es feia a la fotocopiadora de l'Ajuntament de Cabassers, i la revista tenia deu pàgines sense numerar en folis Din-A4, grapats pel marge esquerre amb dues grapes. Aquesta primera etapa abarca del núm. 0 (març de 1983) al núm. 3 (juny de 1983). Cada exemplar valia 35 pessetes.

A la segona etapa (núm. 4; juliol-agost de 1983 / núm. 17; desembre de 1984) la revista es continuava maquetant a mà, però l'ús de la fotografia ja era més extès. La impressió es continuava fent amb fotocopiadora, però ara s'havien contractat els serveis d'una empresa de copisteria de Reus. El número de pàgines oscil·lava entre les 12 i les 15, sense numerar i també en folis Din-A4 grapats pels seu marge esquerre, però s'inclogueren una portada i contraportada de cartulina de colors. Aquestes millores comportaren un augment de preu, i cada exemplar passà a un preu de portada de 70 pessetes. Durant aquesta etapa també s'edità un número extra (el 8) i un de doble (el 9), que tingueren un preu de 100 pessetes cada un.

I finalment, a la tercera etapa la revista ja fou portada a imprimir a una impremta (Impremta Trama, de Reus) i s'hi féu un ús molt més generalitzat de la fotografia. Ja havien quedat enrere aquells dibuixets rudimentaris amb què s'il·lustraven els primers números. Ara tenia 24 pàgines numerades impreses en folis Din-A3, amb grapes al centre i doblegats, que continuaven donant un format Din-A4 a la revista. Durant aquesta etapa el preu de cada exemplar era de 200 pessetes excepte l'últim, que va ser gratuït.

L'únic element que no va experimentar cap canvi durant els tres anys en què es va publicar *El Sitjar* fou la seva capçalera, que des del primer número fins l'últim va tenir el mateix disseny: el nom de la publicació, EL SITJAR, amb les quatre barres catalanes (vegeu l'apèndix 1).

A continuació, oferim l'esquema de les característiques formals de tots els números apareguts d'*El Sitjar*:

Primera etapa:

Núm. 0, març de 1983, 10 pàgs., 35 ptes.

Núm. 1, abril de 1983, 10 pàgs.

Núm. 2, maig de 1983, 10 pàgs.

Núm. 3, juny de 1983, 10 pàgs.

Segona etapa:

Núm. 4, juliol-agost de 1983, 12 pàgs. + tapes, 70 ptes.

Núm. 5, setembre de 1983, 12 pàgs. + tapes

- Núm. 6, octubre de 1983, 12 pàgs. + tapes
- Núm. 7, novembre de 1983, 14 pàgs. + tapes
- Núm. 8, desembre de 1983, núm. extra (100 ptes.), 16 pàgs. + tapes
- Núm. 9, gener-febrer de 1984, núm. doble (100 ptes.) 24 pàgs. + tapes
- Núm. 10, març de 1984, 14 pàgs. + tapes
- Núm. 11, abril de 1984, 12 pàgs. + tapes
- Núm. 12, maig de 1984, 12 pàgs. + tapes
- Núm. 13, juny de 1984, 12 pàgs. + tapes
- Núm. 14, setembre de 1984, 12 pàgs. + tapes
- Núm. 15, octubre de 1984, 12 pàgs. + tapes
- Núm. 16, novembre de 1984, 12 pàgs. + tapes
- Núm. 17, desembre de 1984, 12 pàgs. + tapes

Tercera etapa:

- Núm. 18, primavera 1985, 24 pàgs., 200 ptes.
- Núm. 19, estiu 1985, 24 pàgs.
- Núm. 20, tardor 1985, 24 pàgs.
- Núm. 21, hivern 1985, 24 pàgs.
- Núm. 22, primavera 1986, 24 pàgs.
- Núm. 23, hivern 1986, 24 pàgs., gratuït.

Pel que fa al contingut de la revista, predominava el desordre de la informació, i es distingeix pel fet de tenir poques seccions fixes de durada gaire considerable. Seguint la divisió d'etapes formals que hem descrit més amunt, podem establir les següents característiques:

Primera etapa: L'editorial ocupa la portada, i la revista té sis seccions fixes: "El Barrufí del Mulo", una pàgina d'opinió sobre temes diversos de la vida de la població

signada amb pseudònim; “Temperatures”, amb les temperatures màximes, mínimes i mitjanes de tot el mes; “Les comarques”, una pàgina geogràfica de divulgació; “Lliçons de català”, un curs per habituar els lectors a l’ús del català; “Gastronomia”, on s’hi publica una recepta de cuina; i “Passatemps”, amb mots encreuats i sopes de lletres. La redacció s’encarregava plenament d’aquestes seccions fixes, i la resta de pàgines de la revista estan ocupades pels escrits dels col·laboradors.

Segona etapa: a partir de la segona etapa la portada, de cartulina, l’ocupa el sumari del contingut, i l’editorial passa a la primera pàgina. Les seccions que es mantenen fixes són: “Temperatures”, “Gastronomia”, “Lliçons de català” i “Passatemps”. “El Barrufí del Mulo” manté una aparició irregular i apareixen tres noves seccions, també irregulars: “Calaix de sastre”, amb notícies breus de caràcter social o anecdòtic; “La donna e mobile”, on s’hi tracten temes femenins; i “Fauna”, sobre els animals de la zona. La col·locació d’aquestes seccions en l’ordre del contingut varia en cada número i no segueixen el mateix ordre. La resta de material publicat a la revista continuen essent col·laboracions, vinyetes, comunicats de premsa d’algunes entitats i cròniques d’esdeveniments locals.

Tercera etapa: a partir d’aquest moment hi ha una renovació profunda del contingut de la revista, que és reestructurada, i se’n defineixen els propòsits de nou. L’editorial del número 18, a partir del qual s’esdevé aquesta renovació, n’explica els objectius: “No és un canvi d’imatge tan sols; això significa més. Vol dir apropar més la realitat a la gent, aprofundir més en els temes que es toquin, ser imparcial en la informació i rotund i clar en quant a opinió. Aquí tothom hi té veu i mai s’ha deixat de publicar un article a ningú”. I més endavant afegeix quatre punts d’actuació:

“1- *El Sitjar* tractarà temes amb més profunditat i els escrits intentaran ser més complets.”

“2- La revista sortirà cada tres mesos amb aquest format que ara veieu.”

“3- A la gent li interessa la revista però no es vol comprometre a fer-la i publicar-la.”

“4- Per aquest motiu tornem a sortir amb l’ànim i l’esperança que *El Sitjar* arribi a interessar a la gent del poble.”⁴

⁴*El Sitjar*, núm. 18, primavera de 1985, pàg. 3

Així doncs, s'inclouen noves seccions irregulars: "Actes", una crònica social del poble; "Informació local", amb programació del cinema, informació oficial, etc.; "Sanitat", amb consells de la metgessa de capçalera; "Escola", amb informació elaborada pels nens del col·legi públic; "Per a reflexionar", amb seleccions de textos filosòfics o poètics; i "Esports". Continuen les seccions "Lliçons de català", "Passatemps" i "Cuina", aquesta última ja amb caràcter irregular. La resta del contingut de la revista amplia el seu abast i ja es tracten temes comarcals, intercomarcals, nacionals i fins i tot internacionals, amb l'ajuda de col·laboradors habituals o puntuals.

L'única secció que es va mantenir fixa tot al llarg de la trajectòria de la revista fou la de "Lliçons de català", que es va publicar fins a l'últim número.

La vida d'*El Sitjar*.

El Sitjar estigué marcat per la polèmica des del moment en què començà a sortir al carrer. Les coses, ja se sap, no es fan mai -ni es diuen- a gust de tothom, i menys en un poble petit com Cabassers, de tres-cents quaranta habitants, on tothom es coneix. Per això alguns ciutadans no se sentiren còmodes amb la revista. Normalment les queixes sempre eren orals, de conversa al bar o amb rumors pels carrers, però un lector es queixà en una carta a la Redacció signada amb Pseudònim. La carta, l'única d'aquestes característiques que va rebre la redacció, aparegué al número 12 de la revista, el maig de 1984:

Recull de despropòsits.

Donada la insistència amb què la redacció demana la participació escrita als veïns i simpatitzants (?) de la revista *El Sitjar*, no he pogut aguantar més el càrrec de consciència que em donava el llegir mes darrera mes les incoherències i atacs semidirectes a algunes de les persones (quan no a tot el conjunt) del nostre poble.

I és que em sembla, senyors redactors, que el que en principi aspirava a ser una revista de difusió cultural, s'està convertint d'un temps ençà (excepció feta d'articles molt respectables) en una pissarra en blanc al servei dels automarginats i falsos acomplexats, els quals per superar-se, no saben fer altre que criticar tot allò que no hagi sortit dels seus "brillants" cervells.

El curiós d'aquests atacs personals és que s'acostumen a fer excusant-se en un renom que amagui la identitat del qui el dirigeix, seguint la trista política de tirar la pedra i amagar la mà. Coneixent algunes de les persones que es serveixen d'aquest procediment, he arribat a la conclusió que l'única pretensió dels seus escrits és la de punxar la sensibilitat de la gent "obligant-la" a replicar

públicament mitjançant la revista. Certament reconec que jo mateix he caigut en el parany d'aquest plantejament, però companys, em sembla que no és aquesta una manera correcta de tractar a aquells que en definitiva compren i mantenen el poc que queda de cultura a la vostra revista.

Per citar-vos dos exemples que en aquest moment em venen a la memòria, recordo que fa algun temps, el senyor Barrufí del Mulo ens comentava angoixat en un article, que el seu poble ja no era com abans, doncs les cases noves pintaven les seves façanes amb colors de discoteca. Senyor Barrufí: per casualitat s'ha aturat mai a contemplar el "discret" color de la façana del negoci que vostè capitaneja? Anant més a prop, en el darrer número de la revista es publica un article retallat d'un diari en el qual la senyora Gemma Peiri fa al·lusió a la tallada de "varis xops ventenaris" (?) autoritzada pel batlle de la vila (?).

Personalment, mai no he conegut cap propietari privat que hagi de demanar autorització al batlle per treure el profit que cregui oportú dels arbres de les seves finques.

Senyors, una mica de serenitat! Com pot dir aquesta bona dona totes aquestes barrabassades en tan poc espai, i més tractant-se d'una persona que no considero vinculada directament a la realitat del nostre poble? Bé, deixem-ho córrer, ja que si bé es podria omplir tot un número de la revista replicant articles, no els vull donar aquesta satisfacció.

Si realment és el meu desig que la revista tiri endavant, a nivell d'acceptació popular, em sembla que bastant haurà de canviar el rumb, a la vegada que caldrà amidar (que no vol dir censurar) el contingut d'alguns articles. Altrament, els auguro "la fi del cagaelàstics". En fi, no segueixo per no fer-ho massa llarg, i perquè no estic massa convençut que els quedi humor per publicar aquestes quatre ratlles. Si malgrat tot ho voleu fer, voldria que es respectés la integritat del text, i si no fos possible per qüestions d'espai, almenys em quedarà el descans d'haver-los fet saber que no tots els que estem implicats d'una o altra manera en la marxa de la revista estem massa d'acord amb la tasca que fins ara esteu portant a terme.

Us saluda atentament EL GAT DELS TRES PEUS.

La Redacció, en el mateix número, li respongué:

Al Gat dels Tres Peus... Dels tres peus?

Havent jugat amb la sensibilitat del Consell de Redacció, ens veiem moralment obligats a contestar la seva amable carta sense ànims de polemitzar. No obstant, li recordem que l'administració de correus només hauria de repartir les cartes amb segell, i si la seva l'hem rebuda és perquè a Cabassers tots ens coneixem.

No sabem si aquest "recull de despropòsits" es refereix als del seu escrit o no, car no veiem arguments per enlloc per fer-ho a la revista.

Començant per les incoherències, realment ens ha deixat perplexes, perquè ¿vol incoherència més gran que la de criticar els pseudònims quan vostè s'amaga darrera un d'ells?

Atacs semidirectes diu? Qualificar d'automarginats i falsos acomplexats els membres de la Redacció podríem considerar-ho com a "crítica" si vingués d'una persona amb sòlids fonaments, però darrera d'un que "tira la pedra i amaga la mà" ens deixa indiferents.

A més, nosaltres no ens automarginem ni ens sentim marginats, sinó que algú vol que ens marginin.

Respecte els dos exemples que a vostè li vénen a la memòria, volem puntualitzar:

1.-El Barrufí del Mulo, en el nº 7 de la revista, diu que no li agraden les façanes color discoteca, prescindint del color que pugui tenir la de casa seva.

2.- El Consell de Redacció no és responsable dels escrits de la Sra-eta. Gemma Peirí, que no tenim el gust de conèixer i de la qual només vam publicar un retall de diari com bé indicava la revista. Nosaltres acceptem que el propietari d'un terreny és qui decideix el que fa, però creiem que sou prou intel·ligent per saber que a tres metres a dreta i esquerra del centre del barranc, són de la Confederació Hidrogràfica del Pirineu Oriental, i si els xops que va plantar els volia tallar ja està fet, però el xop que hi havia al costat del pont i, que cent anys els tenia, no el vàren plantar ells.

Creiem que no val la pena allargar-ho més, i com ha pogut comprovar el seu text ha estat íntegre, i el seu poc convenciment de no publicar-la era sense fonament. Aquí no tallem les ales a ningú.

Malgrat que el Consell de Redacció té per norma de no publicar res sense saber la identitat de l'autor, esperem que aquesta, per ser la primera, no serveixi de precedent.

Esperant tenir el gust de conèixer el Gat dels Tres Peus i agraïnt la seva 1ª col·laboració al *Sitjar* us saluda, atentament,
CONSELL DE REDACCIÓ".

Aquesta polèmica es despertà arran, sobretot, de la tala d'un xop que la tradició tenia per centenari que hi havia en un barranc proper al poble. El qui se'n deia propietari el va tallar, sense tenir en compte que es trobava en terrenys de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, i després deixà la llenya a terra, fins que es podrí. Al·legaren per a fer-ho motius de seguretat, per evitar que l'arbre caigués sobre un pont proper pel qual passa la carretera. El Sitjar, a més de donar notícia d'aquesta tal·la, també va passar una esquila per totes les cases del poble, com a recordatori del vell arbre (vegeu l'apèndix 2).

No es va saber mai la identitat del Gat dels Tres Peus, tot i que els qui foren membres del Consell de Redacció de la revista tenen les seves hipòtesis, i a l'últim número d'El Sitjar, li dedicaren una vinyeta (vegeu l'apèndix 3).

Una altra polèmica que va desfermar la revista va ser la de la denominació oficial del municipi. El 1982 el Parlament de Catalunya, mitjançant la Llei 12/1982, de 8 d'octubre, regulava el canvi de nom dels municipis catalans, amb la intenció d'aconseguir "l'aplicació efectiva d'una toponímia correcta"⁵. Aquesta disposició, promulgada els primers anys de la democràcia, s'havia fet necessària per la castellanització progressiva dels nostres noms de lloc, que calia corregir. En el cas dels noms de les poblacions hom féu desaparèixer de la seva escriptura tot allò que no es pronunciava, però que s'havia d'escriure per raons etimològiques. Hi ha molts exemples de la seva castellanització progressiva, i són pocs els noms de municipi catalans que al llarg dels últims tres-cents anys no hagin patit cap variació que desvii la seva grafia de l'ortografia catalana normativa.

Per tot això, el 1980 la Generalitat va sol·licitar de l'Institut d'Estudis Catalans (I.E.C.) un informe sobre els noms dels municipis de Catalunya⁶, i en sotmeté el resultat als ajuntaments dels que, a parer de la màxima institució científica del país, requerien un canvi de la seva grafia oficial d'acord amb la normativa lingüística. Entre aquests hi havia el de Cabassers, aleshores escrit *Cabacés* per herència d'aquell procés de castellanització i del franquisme. A l'Ajuntament d'aquest poble se li va proposar que adoptés la forma Cabassers, perquè "és la que s'adapta a la correcta grafia catalana i a la tradició", segons manifestava la Directora General de Política Lingüística, aleshores la senyora Aina Moll, en un escrit amb data 9-7-1980⁷.

Aquesta forma, Cabassers, ja fou proposada el 1933 per substituir la de *Cabacés* a la *Llista dels noms dels municipis de Catalunya* que va dreçar la Secció Filològica de l'I.E.C. a la Generalitat, que l'acceptà com a oficial. Després, però, amb la desaparició de la democràcia el 1939, la dictadura franquista va anul·lar la validesa d'aquella *Llista* i els noms oficials dels municipis catalans tornaren a ser els anteriors al 1933, desnormativitzats i adaptats de nou a la grafia castellana.

El 1980, doncs, la Generalitat va oferir la possibilitat a l'Ajuntament de reparar aquest greuge, i li proposà que prengués l'acord d'adoptar de nou la grafia Cabassers per a fer-la oficial. Però va passar que el consistori d'aleshores no tan sols es va desentendre d'aquesta

⁵*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 268, 20-19-1982, pàgs. 2.382 i ss.

⁶*Documents de la Secció Filològica, I*, I.E.C., Barcelona, 1990, pàgs. 85-118.

⁷Circular de la Direcció General de Política Lingüística, de 9-7-1980, a l'Ajuntament de Cabassers. Arxiu de la Conselleria de Governació.

voluntat de millora, sinó que s'hi va oposar de ple amb una carta adreçada al Conseller de Governació el 3 d'octubre de 1980.

Aquesta primera protesta per evitar el retorn de la grafia Cabassers a l'oficialitat no va tenir cap efecte, i tres anys més tard, una Resolució de 4 de febrer de 1983 (D.O.G.C. núm. 303) establia la llista de noms oficials de les poblacions de Catalunya que havia proposat l'I.E.C., amb la grafia Cabassers⁸. Això volia dir que a partir d'aquell moment qualsevol particular o administració pública coneixeria el lloc amb aquest nom, i la grafia *Cabacés* ja no tindria cap validesa a efectes administratius.

Després de la publicació de la llista, el consistotri va renovar la seva sol·licitud de canvi en una visita personal al delegat de Governació a Tarragona, aleshores el senyor Josep Sendra i Navarro, el 7 d'abril de 1983⁹. Li exposaren el problema i li lliuraren una carta per al Conseller, amb el mateix propòsit que el 1980. Governació va ignorar de nou la demanda, encara que aquest cop va prendre la precaució de sol·licitar un informe detallat del topònim a l'I.E.C., amb el resultat que l'Institut mantenia “la seva proposta de l'any 1933 [...] i aconsella d'escriure Cabassers d'acord amb les normes ortogràfiques del català modern”¹⁰.

A partir de la negativa de Governació a acceptar de nou la grafia *Cabacés* com a oficial, l'Ajuntament va iniciar una campanya per promoure la grafia que li agradava. Li calia el suport popular, i per això va exposar l'assumpte als seus vilatans, però d'una manera bastant allunyada de la realitat: van fer una gran apologia de la grafia *Cabacés* i van exposar els motius pseudocientífics i tradicionalistes pels quals la preferien a qualsevol altra. La van presentar com la millor de les possibles, i van donar a entendre que escriure Cabassers era cedir a una imposició forana, que venia de Barcelona (*què saben els de Barcelona*, era habitual sentir en aquells moments, en referència a l'I.E.C. i a Governació).

Hi hagué discussions bizantines, molts crits, soroll, i finalment acordaren de convocar una assemblea de veïns per a sotmetre-li la qüestió, el 9 de gener de 1985¹¹. El referèndum

⁸Aquesta llista tornà a aparèixer al D.O.G.C. el 1985, també encara amb la grafia *Cabassers*.

⁹Sol·licitud de l'Ajuntament de Cabassers al Delegat Territorial de Governació a Tarragona, de 7-4-1983, i carta del Delegat al Director General d'Administració Local, de 20-4-1983. Arxiu de la Conselleria de Governació.

¹⁰Informe del Secretari General de l'I.E.C., R. Aramon i Serra, de 12-6-1985. Arxiu de la Conselleria de Governació.

¹¹Carta de l'aleshores alcalde de Cabassers, Sr. Joan Masip Bru, al Conseller de Governació, 22-1-1985. Arxiu de la Conselleria de Governació.

es decantà de la banda de *Cabacés*, i arran d'això l'Ajuntament reiterà la seva demanda a Governació¹².

Diversos testimonis de l'època ens recorden que aquest referèndum estigué mancat de qualsevol garantia constitucional, i fins es va permetre votar a gent que no estava ni empadronada al poble. Encara que la versió oficial diu que tot això fou fet “previ un període d'informació pública d'un mes”¹³, el cert és que només hi hagué una campanya propagandística dels sectors més conservadors del poble en contra de la grafia Cabassers. Fins i tot a l'escola local, el professorat dirigia llargues diatribes als alumnes de totes les edats per tal de convence'ls que la millor manera d'escriure el nom del seu poble era fent-ho amb *Cabacés*, i els encomanaven que ho expliquessin als seus pares. En una societat rural, acostumada a fer cas als qui es considera que tenen algun coneixement (el tòpic del *té estudis!*), fou fàcil manipular les voluntats... i el vot.

De totes formes, el resultat d'aquesta assemblea els serví per a fer un certificat on s'afirmava que “s'acordà per àmplia majoria enviar al Departament de Governació sol·licitud demanant el canvi de nom de “CABASSERS” pel de Cabacés”¹⁴.

Per fer això s'emparaven en la Llei 12/1982 de 8 d'octubre. Tot just aquesta llei, que va ser feta per a retornar a l'origen català dels topònims, i no per a fer el contrari i carregar-los d'influències foranes.

Aquest cop Governació es prengué seriosament l'assumpte, potser ja cansada de rebre les demandes de l'Ajuntament, i inicià, en contra de tots els informes, un procés per a retornar la grafia *Cabacés* a l'oficialitat. Per això calia instruir un expedient, al qual hem tingut accés, i feren falta més tràmits per tirar el procés endavant. Entre ells, un certificat acreditant que l'acord del canvi fou amb el vot favorable dels set regidors que legalment componien la corporació, signat el 20 de juny de 1985. Segons el document, per tant, cap regidor no va oposar's-hi. Segur que no, d'això n'estem convençuts; perquè un exregidor, un d'aquests que el certificat diu que votaren a favor del canvi, ens assegura que a ell mai no li ho preguntaren, i que, per tant, no es va poder pronunciar al respecte. Així doncs, perquè al document hi diu que l'acord fou pres amb el vot favorable de tots els membres del

¹²Documents de 22-1-1985 i 25-4-1985. Arxiu de la Conselleria de Governació.

¹³BIETE FARRÉ, Vicenç: *Cabacés, un poble al peu de Montsant*, Ajuntament de Cabacés, 1991, pàg. 342.

¹⁴Certificat de l'acord del Ple de la Corporació Municipal de 17-1-1985, amb data de 22-1-1985. Arxiu de la Conselleria de Governació.

consistori? És que potser les reunions continuaven essent de “dos o tres”? Cal pensar que aquest certificat no s’adiu a la realitat.

Governació, sense saber que els documents que li enviava l’Ajuntament de Cabassers per a tirar endavant el canvi de nom no eren veraçs, el gener de 1986 ja havia preparat un projecte de decret per a oficialitzar el canvi, que fou tramès al Secretari General del Departament el dia 29, “per tal que sigui publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, en cas que el projecte fos aprovat”¹⁵. El decret hagués hagut de ser signat per Macià Alavedra, Conseller de Governació, i Jordi Pujol, President de la Generalitat, i en canvi és amb l’expedient sobre el canvi de nom, sense ni una rúbrica, a l’Arxiu General de la Conselleria. Degué semblar-los un disbarat, el que proposava l’ajuntament de Cabassers, i no signaren el dectret, que no ha estat publicat mai.

En canvi, encara que el projecte no fos aprovat, a la llista de noms oficials dels municipis de Catalunya publicada al D.O.G.C. núm. 1101, hi va aparèixer la forma *Cabacés*, i a partir d’aquest moment hom la considerà oficial a tots els efectes. Si el decret que confirmaria aquest canvi no va ser aprovat, ni signat, ni publicat, res no justifica ni autoritza la substitució de Cabassers per *Cabacés* a la llista del 1989; es tracta d’una operació irregular de l’administració. Perquè si la Generalitat va tenir alguna cosa clara durant tot el procés, i així ho va notificar a l’ajuntament, és que “l’acord municipal perquè el nom del municipi sigui el de Cabacés està en contradicció amb els informes esmentats”¹⁶, que eren els de l’I.E.C. i de Política Lingüística.

El Sitjar va prendre part en l’assumpte i des del primer moment va utilitzar la grafia normativa, Cabassers. Tanmateix, també va tolerar la grafia *Cabacés* quan l’autor d’un article la preferia, però aquesta tolerància no tenia reciprocitat, i molta gent del poble no comprava la revista perquè utilitzava la grafia Cabassers. Així, no superà mai el tiratge de 130 exemplars de cada número. *El Sitjar* també va traslladar la polèmica a les seves pàgines i va publicar uns quants articles d’opinió sobre la grafia que havia d’adoptar el poble com a oficial, on hi escrigueren representants de totes les tendències, però aquesta tolerància la va haver de pagar cara. El 1984 la revista va editar un calendari i uns adhesius promocionals

¹⁵Carta del Director General d’Administració Local, Josep Caminal i Badia, al Secretari General del Departament de Governació, 29-1-1986. Arxiu de la Conselleria de Governació.

¹⁶Carta del Director General d’Administració Local, Jacint Mateu i Tàpias, al Delegat Territorial del Govern de la Generalitat a Tarragona. Arxiu de la Conselleria de Governació.

que van tenir molt poca acceptació entre el públic vilatà perquè portaven escrita la grafia correcta del nom del poble: Cabassers.

Tot i amb això, *El Sitjar* mai no es quedà encasellat a Cabassers i el seu terme municipal, i fou una revista que va saber demostrar la seva capacitat d'obertura. Fou amb aquesta voluntat de comunicació que va organitzar la Primera Trobada de revistes comarcals i locals del Priorat, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

La “1a. Trobada de revistes comarcals i locals”

El 15 de juny de 1985 la revista *El Sitjar* de Cabassers va organitzar en aquesta població el que seria la primera trobada de revistes comarcals i locals del Priorat, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. Van presidir la reunió el responsable de la premsa comarcal de la Generalitat, el Sr. Jaume Vilalta; el cap dels serveis territorials del Departament de Cultura a Tarragona, el Sr. Tortajada; el director del *Diario Español de Tarragona* -avui *Diari de Tarragona*-; l'aleshores batlle de Cabassers, Sr. Joan Masip, i el director de la revista *El Sitjar*, el Sr. Agustí Masip. Per part de les publicacions d'aquestes tres comarques hi assistiren representants d'*Arrels* de Móra la Nova, de *Canya i Gram* d'El Masroig, de *La Cargolera* de Vinebre, de *Carrasclat* de Capçanes, de *Castrum de Azchó 1148* d'Ascó, del *Butlletí del Centre d'Estudis de la Terra Alta* de Gandesa, de *Dous-Rasquera* de Rasquera, de *Foig* de Garcia, d'*El Molarenc* d'El Molar, de *Sanaqueta* de Miravet, de *Soca i Arrel* de Marçà i la redacció en ple de la revista que organitzava la trobada, *El Sitjar*.

També hi assistí, per a cobrir la informació, un periodista del *Diario Español de Tarragona*, J.M. Marsal, que publicà a l'edició d'aquest diari del 16 de juny de 1985 un article amb el títol “1ª Trobada de revistes comarcals i locals de Terra Alta, Priorat i Ribera d'Ebre, en el qual afirmava que “la premsa comarcal es un hecho prácticamente único en Catalunya; por eso se debe potenciar y estimular por todos los cauces”¹⁷. I va ser sense cap mena de dubte aquesta consideració de la premsa local i comarcal el que va aconseguir reunir a Cabassers personalitats significades del món d'aquest tipus de premsa, que s'interessaren pels problemes d'aquestes publicacions.

¹⁷*Diario Español de Tarragona*, 16-6-1985, pàg. 14.

Jaume Guillamet, en el seu llibre *La premsa comarcal, un model català de periodisme popular*, classifica l'estructura de la premsa comarcal en quatre models territorials¹⁸:

1. Sistema informatiu local complet: un sistema de diaris, periòdics i revistes destinat a satisfer de manera general totes les necessitats informatives de l'àrea que en disposa. Aquest sistema complet s'articula entorn de l'eix d'un o més diaris d'informació general complementat per setmanaris i revistes de periodicitat diversa que cobreixen un ampli ventall temàtic.

2. Sistema informatiu local complementari: es constitueix al voltant de setmanaris informatius i polítics, que conviuen amb altres publicacions culturals i portaveus d'entitats, però les zones amb aquest sistema no disposen de diaris propis.

3. Sistema informatiu elemental: propi de les zones que aconsegueixen cobrir bona part de les seves necessitats informatives amb setmanaris o quinzenals, però que no disposen de la varietat de revistes especialitzades.

4. Publicacions diverses: Guillamet classifica així els sistemes informatius de les poblacions que no han pogut desenvolupar un sistema informatiu propi però que, tanmateix, han tingut premsa d'algun tipus, generalment de caire informatiu-cultural.

Els responsables de les publicacions que es reuniren el 15 de juny de 1985 a Cabassers per estudiar els seus problemes i intercanviar impressions treballaven tots en revistes mensuals o trimestrals, i cada una d'elles representava l'únic mitjà de comunicació escrita de les seves respectives poblacions. Així doncs, totes pertanyien al quart grup de la classificació de Guillamet. Aquestes revistes eren confeccionades per consells de redacció gens professionalitzats, composts per gent de cada poble que no perseguia tant satisfer una necessitat informativa primària com crear un vehicle d'expressió cultural i política. I justament per això, com afirma Jaume Guillamet, "pel nombre de conjunt i per la varietat de casos que aplega, aquest grup" -el quart- "acaba sent, potser, el millor exponent de la premsa comarcal com a model català de periodisme popular"¹⁹. Només cal examinar els números publicats d'aquestes revistes per veure la seva senzillesa i la seva implicació en l'entorn en el qual apareixien, i també els problemes econòmics que condicionaven la seva

¹⁸GUILLAMET, Jaume: *op. cit.*, pàgs. 59-72.

¹⁹GUILLAMET, Jaume: *op. cit.*, pàg. 71.

edició. Va ser la voluntat de millora el que impulsà a la gent d'*El Sitjar* a organitzar aquesta Primera Trobada.

La jornada s'obrí cap a les deu del matí amb la benvinguda als participants i la presentació dels ponents convidats que presidien l'acte: el Sr. Vilalta, director general de Premsa de la Generalitat, i el Sr. Tortajada, cap dels serveis territorials de Cultura a Tarragona. Durant la seva intervenció, el Sr. Vilalta va destacar la singularitat de la premsa comarcal catalana i va posar de relleu la funció de cronista que cada revista local desenvolupava per a la seva població. I després dels parlaments introductoris els assistents passaren a discutir la problemàtica de les seves publicacions, principalment els seus tiratges i la seva difusió, sempre molt reduïts. A banda, encara hi havia la dificultat afegida del sistema d'impressió de les revistes: el seu tiratge reduït feia que resultés molt car contractar els serveis d'una impremta, per la qual cosa s'havia d'imprimir amb fotocopiadores, amb la consegüent minva de qualitat.

Al final de la trobada, que s'acabà amb un dinar de treball, els assistents arribaren a un consens sobre les conclusions a les quals s'havia d'arribar, i difongueren un comunicat on les exposaven:

CONCLUSIONS DE LA 1ª TROBADA DE REVISTES COMARCALS I LOCALS DE TERRA ALTA, RIBERA D'EBRE I PRIORAT.

La revista *El Sitjar*, amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat, el propassat dia 15 de juny va organitzar la 1ª Trobada de revistes locals i comarcals publicades a les comarques de Terra Alta, Ribera d'Ebre i Priorat.

Al final de la jornada s'arribaren a les següents conclusions:

Les diferents revistes prenen el compromís de fer arribar la seva revista a les redaccions de totes les altres revistes. Per facilitar aquesta tasca els SS.TT. [de Cultura] enviaran al director de cada revista totes les adreces de les publicacions.

Continuïtat d'aquestes trobades. Es va veure la necessitat d'estar en contacte amb les altres redaccions, per la qual cosa s'accepta la proposta de continuïtat. El Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre s'encarregarà de coordinar-la, i tindrà lloc en un poble de la Ribera d'Ebre abans d'acabar l'any.

Aquestes foren les conclusions a les quals s'arribà.

Per altra banda, hi hagueren també altres propostes, les quals seran estudiades més profundament en una altra trobada:

Enviar un exemplar a cada altre poble de la comarca que no tingui una publicació local.

Es proposà l'adquisició, per part de l'administració, d'una màquina de fotocomposició per a totes les revistes d'aquestes comarques.

Un lligam premsa local i escola amb: participació de les escoles a les revistes. La revista com a eina de treball a l'escola.

Muntatge per part de l'administració d'una exposició itinerant pels pobles, de premsa local i comarcal.

Cabassers, 15 de juny de 1985.

Encara cal afegir, a l'apartat de conclusions, la proposta d'intercanviar material per a la seva publicació entre les revistes que prengueren aquests acords, i la creació d'un fons d'articles que podrien publicar totes les revistes²⁰. També hi hagué un llarg debat sobre la inclusió de publicitat en aquestes revistes, que no ofereixen, en principi, gaire reclam pels anunciants degut als seus tiratges curts. Per mirar de trobar una solució a aquest problema, els serveis territorials de Cultura a Tarragona es comprometeren a fer un estudi per conèixer la valoració de les diferents pàgines de les revistes a l'hora d'incloure-hi anuncis²¹. Aquest estudi, però, no va ser fet mai, i la poca publicitat que es pot trobar en les revistes que participaren en aquella trobada és en efímeres seccions de classificats, la majoria creades abans d'aquesta trobada de premsa²².

Pel que fa als altres punts de les conclusions de la trobada, la majoria s'acompliren: hi hagué un intercanvi de publicacions entre els diversos consells de redacció, es va fer una segona trobada (la qual cosa donava continuïtat a aquest esdeveniment) i des d'aquell moment moltes de les revistes inauguraren una secció anomenada "Escola", on s'hi poden trobar les col·laboracions dels nens dels col·legis públics d'aquestes tres comarques. Per contra, però, la Generalitat no instal·là el centre de fotocomposició de què s'havia parlat a les reunions ni va organitzar l'exposició itinerant sobre la premsa local i comarcal. Sí que va facilitar a les redaccions de les revistes, en canvi, les adreces de totes les altres revistes de la zona que subvencionava la Generalitat per tal d'avaforir les relacions entre elles.

En resum, doncs, l'administració va aconseguir una part molt reduïda dels compromisos que va prendre, i es va limitar a facilitar aquest llistat de noms i adreces. Les revistes assistents, tot i la seva manca de recursos, van respectar els acords que havien pres

²⁰Entrevista a Agustí Masip, Cabassers, 14-7-1998.

²¹*Diario Español de Tarragona*, 16-6-1985, pàg. 14.

²²A *El Sitjar* se'n pot trobar als núms. 14 (setembre 1984), 15 (octubre 1984), 16 (novembre 1984) i 17 (desembre 1984), pàgs. sense numerar.

a Cabassers el 15 de juny de 1985 excepte un punt: fer arribar un exemplar de les seves revistes a cada poble d'aquestes comarques que no disposés de publicació pròpia. És fàcil d'entendre que no ho fessin si tenim en compte el gran nombre d'exemplars que això representava, exemplars que no cobrarien mai, la impressió dels quals només els suposaria una retallada del seu ja minvat pressupost. Entre elles, però, sí que va ser possible de mantenir un intercanvi. Una bona mostra és el compte que en dóna la revista *El Sitjar* al seu últim número, el desembre de 1986:

REVISTES D'ALTRES POBLES QUE REP *EL SITJAR*.

El Molarenc: El Molar

Soca i Arrel: Marçà

La Foig: Garcia

Castrum de Azcho: Ascó

Carrascllet: Capçanes

Canya i Gram: El Masroig

Sanaqueta: Miravet

La Cargolera: Vinebre

Garbinada: Falset

La Cabana: La Fatarella

Cerç: Corbera

El Pedrís: Bot

Fulls de treball de Carrutxa: Reus

Butlletí del Centre d'Estudis de la Terra Alta: Gandesa

Sorolla *?*: Calaceit

La lletra A: Reus

A tots gràcies per aquest intercanvi que hem mantingut durant aquest temps²³.

Com es pot veure a partir d'aquesta nota que publicà *El Sitjar* el 1986, aquest intercanvi va rebassar fins i tot l'àrea geogràfica de les tres comarques promotores de la trobada de premsa comarcal i local, i reberen exemplars del Baix Camp i fins i tot del Matarranya.

La continuïtat .

Tal i com s'havia acordat a les conclusions de la primera trobada de premsa comarcal a Cabassers, se celebrà una segona trobada que donava continuïtat a l'esdeveniment. Aquest cop tingué lloc nou mesos més tard de la primera, el 15 de març de 1986 a Flix, i fou organitzada pel Centre d'Estudis de la Ribera, una entitat cultural d'aquesta comarca

²³*El Sitjar*, núm. 23, Cabassers, hivern 1986, pàg. 22.

dedicada a la promoció de la investigació històrica. El lloc escollit fou Flix perquè aquesta població disposava, des de ja feia temps, d'una revista local, *La Veu de Flix*, que s'ha guanyat un renom al llarg de la seva història. Els ponents foren l'alcalde de Flix, Sr. Pere Muñoz; el president del Centre d'Estudis de la Ribera, Sr. Josep Maria Sàez; el delegat territorial de Cultura, Sr. Tortajada; del Servei de Promoció de la Premsa Comarcal de la Generalitat, Sr. Francesc Vasco; i el Sr. Jaume Vilalta, el cap del Servei de Promoció de la Premsa Comarcal. Per part de les revistes, hi havia representants de *La Veu de Flix* de Flix, de *Castrum de Azchó 1148* d'Ascó, d'*El Sitjar* de Cabassers, d'*El Molarenc* d'El Molar, de *Canya i Gram* d'El Masroig, de *La Cargolera* de Vinebre, de *La Cabana* de La Fatarella, del *Butlletí del Centre d'Estudis de la Terra Alta* de Gandesa, de *La Garbinada* de Falset, de *La Foig* de Garcia, de *Sanaqueta* de Miravet, d'*Arrels* de Móra la Nova i d'*Alhora* de Gandesa.

Els discursos d'aquest nou aplec anaren dirigits cap a la difusió de les noves tecnologies que aleshores començaven a despuntar en el camp de l'edició i l'aplicació que s'havia de fer d'elles sobre aquelles revistes locals, de tiratge molt reduït. Tothom s'avingué a la necessitat d'adaptar-se a aquesta nova "era de la informàtica" per poder sobreviure²⁴.

Als parlaments els seguiren un col·loqui amb tots els assistents per mirar d'aplicar la teoria a la pràctica, que semblava que "avui per avui i amb els medis dels quals gaudim és quelcom com somiar despert"²⁵. El col·loqui s'interrompé per dinar i fou reprès a la tarda per redactar el comunicat oficial amb les conclusions a què s'havia arribat en aquella jornada:

La necessitat de confeccionar un estudi sobre l'abaratiment dels costos d'impressió.

Un curset de capacitació en tècniques de muntatge i edició per als consells de redacció de les revistes

I el muntatge d'una exposició itinerant de les revistes d'àmbit local i comarcal de la província de Tarragona.

Com es pot comprovar, els objectius d'aquesta segona trobada de premsa comarcal i local eren més aviat tècnics i s'insistia en la necessitat d'una exposició itinerant per donar a conèixer aquest tipus de premsa, idea que havia nascut la a la primera trobada del 15 de

²⁴*Alhora*, fulls de Gandesa, núm. 45, Gandesa, març de 1986, pàg. 3.

²⁵*Ibídem*.

juny del 1985. Però la tècnica necessita inversió, i ni l'administració l'aportà ni les pròpies publicacions no estaven en condicions de satisfer-la, i tots aquest objectius quedaren suspesos, en paper mullat, i mai no es dugueren a la pràctica. Això va suposar la fi d'aquestes trobades, que no es van repetir mai més, i arrossegaren en la seva caiguda molts títols d'aquesta premsa. De totes les revistes assistents a Flix el 1986 actualment queden tres: *La Veu de Flix*, *Canya i Gram* i *La Cabana*. Les altres, més aviat o més tard, van desaparèixer després d'un període d'agonia per abandó, i només les de tiratge més ampli o les protegides per ajuntaments van subsistir.

Agustí Masip, exdirector d'*El Sitjar*, ens ofereix un esquema de l'evolució i desaparició d'aquestes revistes, basant-se en la pròpia experiència d'*El Sitjar*:

1. Per què una revista en un poble petit?

Característiques de Cabassers.

Manca total d'accions culturals per part del "organismes oficials".

Portar el poble a persones que, essent del poble, no hi viuen.

Plantejar coses a fer a gent que té ganes de fer coses.

2. Com s'aconsegueix tirar-la endavant?

Amb gent amb inquietuds culturals, ganes, idees i sense defallences.

Creant la necessitat a la gent del poble.

Formant un equip compacte, voluntariós i obert.

3. La resposta de la gent del poble:

Primera impressió: bona acollida.

Amb el pas del temps, indiferència.

Poca col·laboració en escrits, però tothom la llegeix.

4. Accions culturals al poble a partir de la revista:

Es crea un nucli al redós de la revista que fa possible organitzar actes culturals diversos.

Es crea una mínima infraestructura: diners, gent, ganes, etc.

5. Mancances i problemàtica estructural:

No hi ha cap mena d'infraestructura per fer-la.

Poc tiratge de la revista.

Despeses excessives, la revista en sí és deficitària.

Falta de costum en la gent del poble a aquest mitjà de comunicació.

6. Possibles solucions a les petites revistes locals:

Unir esforços i experiències.

Intentar pàgines comunes en revistes d'àmbit local properes.

Major ajut per part del Departament de Cultura i altres organismes.

Conclusions.

Val la pena intentar endegar una revista local

El treball realitzat, moltes vegades no compensa els esforços que s'han de fer.

L'ajut, tant de la Generalitat com de Diputacions, etc. ha de ser també d'altres formes que no només la subvenció²⁶

Aquest esquema, presentat com a comunicació a les *Jornades d'estudi sobre les àrees rurals* que se celebraren a Tortosa els dies 16, 17 i 18 de maig de 1986, ens resumeix les conclusions de les dues trobades de premsa comarcal d'El Priorat, La Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

L'acabament d'El Sitjar.

El Sitjar va fer una crida a la col·laboració des del primer número que, malhauradament, no fou entesa per tothom. Ja al número 1 de la revista s'hi recollia una queixa per la poca assistència de públic a l'acte de presentació de la revista, si bé del primer número se'n vengueren 150 exemplars:

CATALANS DE NOM. El dia 26 de març, es va fer la presentació de la revista "El Sitjar", on la Redacció va organitzar un recital de cançó.

I vaig sortir molt decebuda, em pensava que la gent d'un poble estava més unida, i amb ganes de treballar i d'ajudar, als que fan coses per prosperar el nostre poble. Però segons he vist només d'ajuda a una sèrie de gent, i penso que tothom té unes idees i unes formes de veure les coses, és per això que es poden respectar. El més bonic de les persones és tenir una personalitat, i no ser un caragirat; que avui això és el mal de bastanta gent.

Nosaltres som catalans perquè hem nascut a Catalunya, però hi ha una gent que no senten l'esperit català, no pensen que tenim una cultura, uns costums, unes tradicions, i el més important, una història que sempre ens han volgut amagar. El ser català, no és ballar una sardana, o portar una senyera, és lluitar per les nostres llibertats de catalans que som.

Amb ells o sense ells, la senzillesa i la veritat són les úniques armes que tenim, els qui parlem, escrivim, i llegim en català, sobretot, estimem CATALUNYA.

PER LA LLIBERTAT D'EXPRESSION
VISCA CATALUNYA

NEUS CUBELLS²⁷

La gent comprava la revista, sí, però no hi col·laborava de cap altra manera. Cal tenir en compte que en les seves primeres èpoques *El Sitjar* era una publicació mensual confeccionada per persones que treballaven i tenien moltes altres coses a fer, i omplir dotze

²⁶MASIP I VIDAL, Agustí: "El Sitjar, una revista local en un poble petit", dintre de *Jornades d'estudi sobre les àrees rurals -cultura i societat-*. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Barcelona, 1988, pàgs. 218 i 219.

²⁷*El Sitjar*, núm. 1, abril de 1983, pàg. s/n.

pàgines cada més, amb tot el treball de maquetació inclòs, resultava feixuc. Al número 4 de la revista el consell de redacció tornava a demanar amb insistència la col·laboració de la gent: “El Consell de Redacció fa un crit casi angoixós d’alarma. Creiem que el que passa al poble és cosa de tots, doncs cadascú en el que és i li agrada caldria que col·laborés amb els seus escrits, les seves suggerències... per poder fer créixer la revista i fer-la digna d’aquest poble, car la revista, es vulgui o no, reflecteix en certa mesura la realitat i l’entorn social on està feta. Col·labora; la revista, el poble, et necessita”²⁸. I va tornar a demanar la col·laboració en moltes altres ocasions, sempre amb el mateix resultat: no res.

La primera defallida d’*El Sitjar* va arribar l’estiu de 1984: durant els mesos de juliol i agost no es va editar cap número, i per a la redacció aquests dos mesos van ser “de recapacitació, de remodelació i una mica també d’autoanàlisi per la tasca que bé o malament estem portant a terme”²⁹. La manca de col·laboració, com sempre, va fer-los plantejar la utilitat de la seva feina, però de moment van considerar que valia la pena i van continuar endavant. La segona crisi s’esdevingué l’hivern de 1985; aquest cop no s’edità cap més revista fins el març de 1985, data en què aparegué el número 18, ja trimestral. Entre el núm. 17 i el 18 havien transcorregut tres mesos que, malgrat tot, serviren per donar una nova imatge i un altre encaminament a la publicació. El canvi, pel que es veu, havia anat bé, i al núm. 19 (estiu de 1985) es donava notícia de la “Primera Trobada de Revistes Comarcals i Locals del Priorat, la Ribera i la Terra Alta”, que havia reactivat les energies del consell de redacció. Però aquest recobriment durà poc, i la primavera de 1986 la redacció feia aquestes reflexions: “Ens plantejem deixar de fer la revista, ens plantejem el no poder continuar-la fent, no per ganes, sinó per fe, per manca d’il·lusió, per voler arribar a tothom i ser conscients de no arribar-hi, perquè voldríem un *Sitjar* més de tots, més de la gent, més vostre, i per tant més nostre també, perquè no volem treballar sols, perquè sense el lector, el col·laborador, la revista no és res”³⁰. Després de l’aparició d’aquest número, *El Sitjar* va estar callat durant nou mesos, nom mesos de silenci fins que el desembre de 1986 editava l’últim número.

EL SITJAR ha estat una humil aportació a la cultura i a la convivència en el nostre poble. Però ara, hem de plegar.

²⁸*El Sitjar*, núm. 4, pàg. s/n.

²⁹*El Sitjar*, núm. 14, setembre de 1984, “Editorial”, pàg. s/n.

³⁰*El Sitjar*, núm. 22, primavera de 1986, “Editorial”, pàg. 3.

Ara sí, ara teniu a les mans l'últim número de la revista de Cabassers: "EL SITJAR". Ara s'acaba definitivament, no tornarem de moment, i si algun dia tornem, no serem els mateixos, i tant de bo passés!

Ens acomiadem de tots els nostres lectors, i especialment dels subscriptors i d'aquells que sempre, tant en els moments bons com en els moments crítics, ens han ajudat; gràcies de tot cor, gràcies per a vosaltres, per a nosaltres.

No sabem, no ens conformem amb dir adéu, no en sabem prou, ens sap greu, especialment per vosaltres. Nosaltres us hem donat tot el que teníem, i com diu el poeta:

És poc el que dones quan dones el que et pertany,
quan dones de tu mateix és quan dones veritablement.

Aquesta eina de comunicació que avui s'acomiada ha estat a cops contradictòria entre dues postures de lectors. Uns deien: Massa tous!, i altres: Massa durs!, uns deien: Massa -istes, altres: Massa -ismes!. Tothom troba excusa per criticar, per no fer allò que els altres li demanen; Al *Sitjar* li ha passat com en aquell conte que deia:

"La nit passada vaig inventar un nou plaer, i mentre el posava a prova per primera vegada un àngel i un dimoni vingueren rabent cap a casa meva. Es trobaren a la meva porta i discutiren sobre el meu plaer acabat de crear; l'un cridava: és un pecat!, i l'altre: és una virtut!"

Que cadascú en tregui la seva pròpia conclusió.
El Consell de Redacció.

Cançó de comiat:

Derrota, derrota meva, immortal coratge meu,
Tu i jo riurem junts amb la tempesta
I junts cavarem tombes per a tot el que mor en nosaltres,
I romandrem al sol amb una sola voluntat,
I esdevindrem perillosos.

KAHLIL GIBRAN

Aquest fou l'editorial que *El Sitjar* va publicar al número 23, l'últim. Un últim número irònic amb tots els contratemps que havia tingut la revista al llarg de tota la seva història. La desaparició d'*El Sitjar* va passar gairebé desapercibuda, i els qui feien la revista ja estaven cansats. Només una altra publicació local, *La Cabana*, de la Fatarella, va donar notícia d'aquest acabament: "Per altra banda, va ser el mes de març del 1983 que també un grup de joves de Cabassers va decidir fer una revista mensual local, els quals, a més, organitzaven diferents actes culturals (xerrades, festes, exposicions, concursos de poesia...). Ara, degut a la incomprensió de l'Ajuntament i gent del poble, han decidit publicar l'últim número d'*El Sitjar*, que va sortir el passat desembre"³¹.

Efectivament, *El Sitjar*, al llarg de tota la seva trajectòria, no només va ser una revista, sinó que el consell de redacció el transformà en una entitat local que feia tot tipus

³¹*La Cabana*, núm. 18, gener de 1987, La Fatarella, pàg. 4.

d'actes: concerts, concursos de poesia, festes de primavera, obres de teatre, etc. Tingué un caràcter marcadament reivindicatiu i va voler ser la veu de la gent davant les institucions locals, unes institucions que li tenien por per la seva capacitat de mobilització. Aquesta publicació es va guanyar un prestigi a pols, que encara dura avui en dia. A Cabassers la gent parla d'*El Sitjar* amb admiració i respecte, i encara li arriba correspondència al que va ser la seva seu, la tasca *Els Cofins*.

EL SITJAR, 1983-1986

ÍNDIX D'AUTORS

ALIMÓN, Montserrat:

-*El meu presoner*, núm. 14

ALONSO FAJARDO, J.:

-*La nostra revista, una obra de l'amor*, núm. 4

ARAGONÈS AMIGÓ, Rafel:

-*Cabassers*, núm. 3

-*El nom de Montserrat*, núm. 11

ARAQUE, Sílvia:

-*La Donna e Movile*, núm. 7

-*Fet a casa*, núm. 7

-*La Donna e Movile*, núm. 8

-*Fet a casa*, núm. 8

-*La Donna e Movile*, núm. 9

-*Per a treure l'òxid al coure*, núm. 9

-*La Donna e Movile*, núm. 10

-*La cura de la pell*, núm. 10

-*La Donna e Movile*, núm. 11

ARTOLA, Josu:

-*De la ciutat al camp*, núm. 2

ÀVIA, L':

-*Gastronomia. Avui: l'hom amb ametlles*, núm. 2

-*Entrepassades. Ous virolats*, núm. 4

-*Cuina. Sémola d'ametlles*, núm. 7

-*Tords a l'ast*, núm. 9

-*Carn d'olla divertida*, núm. 9

BARRUFÍ DEL MULO, El:

-*Qualsevol temps passat*, núm. 0

-*El Barrufí del Mulo*, núm. 1

- El Barrufí del Mulo, núm. 2
- El Barrufí del Mulo, núm. 3
- Nota de Redacció, núm. 4
- El Barrufí del Mulo, núm. 5
- El Barrufí del Mulo, núm. 7
- El Barrufí del Mulo, núm. 8
- BIETE FARRÉ, Vicenç:
 - La carretera, núm. 3
 - L'estany de Montsant, núm. 4
 - En el 125è aniversari del Pare Navàs (I), núm. 5
 - El perquè de "Cabacers", núm. 6
 - En el 125è aniversari del Pare Navàs (II), núm. 6
 - Entorn als noms de lloc (I), núm. 7
 - Entorn als noms de lloc (II), núm. 8
 - Santa Maria de Vallclara, l'efímer monestir de Cabacers: I.L'orde premonstratès, núm. 9
 - Santa Maria de Vallclara, l'efímer monestir de Cabacers: II.Cap a Tortosa i cap a Lleida, núm. 10
 - Santa Maria de Vallclara, l'efímer monestir de Cabacers: III.El monestir, núm. 11
 - Santa Maria de Vallclara, l'efímer monestir de Cabacers: IV i últim.Abandonament de Vallclara, núm. 12
 - Costums i tradicions del nostre poble: l'esquellotada, núm. 13
 - Costums i tradicions del nostre poble: les festes (1), núm. 14
 - Costums i tradicions del nostre poble: les festes (2), núm. 15
 - Costums i tradicions del nostre poble: les festes (3), núm. 16
 - Costums i tradicions del nostre poble: les festes (4), núm. 17
 - El P. Navàs i la "Batalla de Saragossa", núm. 18
 - Costums i tradicions del nostre poble: una processó l'any 1913, núm. 19
 - Costums i tradicions del nostre poble: les festes (5), núm. 19
 - Costums i tradicions del nostre poble: el ball de plaça, núm. 19
 - Costums i tradicions del nostre poble: les festes (i 6), núm. 20
 - Costums i tradicions del nostre poble: la matança del porc, núm. 21
 - Costums i tradicions del nostre poble: els innocents, núm. 21
 - Costums i tradicions del nostre poble: el maig, núm. 22
 - Costums i tradicions del nostre poble: Les dites populars: el temps, núm. 22
 - La Inquisició condemna un veí del nostre poble, núm. 23
 - Delfí Navàs, núm. 23
- BORRÀS, Joana:
 - Sobre l'àvia, núm. 19
 - Conte de la favera, núm. 20
- BRU I LLECHA, Antoni:
 - Les nostres comarques. Avui: El Priorat, núm. 0
 - Les comarques. Avui: La Ribera d'Ebre, núm. 1
 - Les Comarques. Avui: La Terra Alta, núm. 2
 - Les Comarques. Avui: El Montsià, núm. 3
 - Les Comarques. Avui: El Baix Ebre, núm. 4
 - Les Comarques. Avui: El Baix Camp, núm. 5
 - El vi, núm. 7
 - L'art del menjar i el beure, núm. 12

- L'art del menjar i el beure, núm. 13
- Art del ben menjar, núm. 15
- Crònica, núm. 16
- L'art del ben menjar, núm. 16
- La indústria i l'ensenyament al Camp de Tarragona, núm. 18
- El "Eco del Greco", núm. 19
- Actes d'estiu, núm. 20
- Àrea de Cultura, núm. 21
- Carbó ens mereixem?, núm. 22
- II Trobada de revistes, núm. 22
- La impossibilitat de l'Àrea de Cultura, núm. 23
- BRU, Antoni i ESCODA, Jaume:
 - Cuina. Avui: Escudella i carn d'olla, núm. 8
- BRU, Antoni i MASIP, Agustí:
 - La Generalitat ofereix ajut a la premsa de comarques, núm. 1
- BRU MASIP, Josep:
 - Comentant la petita anècdota del número 0, núm. 1
 - Festa Major, ahir, núm. 9
- BRU I VENDRELL, Josep Maria:
 - Cabacés, núm. 21
- COL·LEGI PÚBLIC D'E.G.B. DE CABASSERS:
 - Des de l'escola, núm. 10
 - L'esport a l'escola, núm. 10
 - Dites del porc, núm. 21
 - La castanyada a l'escola, núm. 21
 - Sant Nicolau, núm. 21
 - Escacs, núm. 22
 - La repoblació d'alzines i roures, núm. 22
- COMISSIÓ PRO-DEFENSA DE L'AUBEREDA:
 - Cartes a la Redacció. Salvem l'Aubereda, núm. 5
- COMITÈ DE PREMSA I RELACIONS DE LA CADENA HUMANA ASCÓ-VANDELLÒS:
 - Les centrals nuclears, conseqüències genètiques i somàtiques, núm. 19
- COMPTE I PORQUERES, Moisès:
 - 3er. Premi de Poesia Infantil, núm. 14
- COOPERATIVA AGRÍCOLA DE CABASSERS:
 - La Cooperativa, núm. 15
 - La Cooperativa informa, núm. 16
 - La Cooperativa informa, núm. 17
 - Informació de la Cooperativa, núm. 18
 - Cooperativa, núm. 20
 - Cooperativa, núm. 21
 - Cooperativa, núm. 22
- CRONISTA, El:
 - Esbós de la propera novel·la guanyadora o la realitat-ficció d'un poble i el seu pa, núm. 23
- CUBELLS, Neus:
 - Cartes a la Redacció. Catalans de nom, núm. 1

CUBELLS I MIRÓ, Joan:

-*Passatemps*, núm. 8

-*Passatemps*, núm. 9

-*Passatemps*, núm. 13

DEPARTAMENT DE CULTURA:

-*Escola rural: experiència pilot*, núm. 20

DIVERSES ENTITATS:

-*La Pau sense por*, núm. 16

ENRIC, Un tal:

-*Fauna: La barraca ataca!*, núm. 7

ESCODA, Misericòrdia:

-*La Rosa*, núm. 19

ESCODA, Jaume:

-*Els boscos cremats. Primera part*, núm. 0

-*Gastronomia. Avui: Conill amb romesco*, núm. 0

-*Els boscos cremats. II Part*, núm. 1

-*Gastronomia. Avui: Cargols amb ceba i tomàquet*, núm. 1

-*L'aigua del Montsant*, núm. 2

-*Gastronomia. Avui: Bacallà amb patates bullides i all i oli*, núm. 3

-*Cuina. Avui: Suquet de peix*, núm. 4

-*Cuina. Avui: Llenguado a la taronja*, núm. 5

-*Cuina. Avui: Crepes*, núm. 6

-*La natura, 1ª part*, núm. 9

-*Pollastre a la catalana*, núm. 9

-*Cuina: Bacallà amb ceba i tomàquet*, núm. 10

-*Per què cremen la natura?*, núm. 11

-*Arròs a la milanesa*, núm. 11

-*Cuina. Avui: Llom a la provençal*, núm. 12

-*Cuina: Amanida de lluç*, núm. 13

-*Cuina: El pebrot*, núm. 15

-*Cuina: Pollastre a la provençal*, núm. 16

-*Cuina: Gall d'indi a la catalana*, núm. 17

-*Rap a l'arravatada*, núm. 19

-*Cuina: Temps de verema*, núm. 20

-*Cuina. Dinar de nadal: Escudella i carn d'olla*, núm. 21

-*Cuina. Gall d'indi (pavo) a la catalana*, núm. 21

-*Cuina: Musclos gratinats*, núm. 22

ESCODA, Jaume i MIRÓ, Ferran:

-*Reflexions sobre l'agricultura*, núm. 3

FERNÁNDEZ VÁZQUEZ, Sagrario:

-*Serveis socials de base del Priorat: informe*, núm. 6

FERRAN, J.M.:

-*Llibertat d'expressió*, núm. 9

FERRÉ MASIP, Andreu:

-*Virus N° 9645...*, núm. 3

-*La Ciència se'ns escapa*, núm. 9

-Sense títol, núm. 11

-*Eclipsi parcial de sol de l'any 1985*, núm. 18

-*El Halley*, núm. 22
FOIX, Pau:
-A *propòsit de l'aigua, sí o no a la cloració*, núm. 7
-*Conte: Possible resum d'història*, núm. 8
-*Possible resum d'història, II part*, núm. 9
-*Possible resum d'història, III i darrera part*, núm. 11
FRANCH I VEÀ, Mercè:
-*Lliçons de català. Avui: l'ús del guió entre els números escrits*, núm. 21
GABARRÓ, M. i SAGUES, F.:
-*El patró dels pagesos catalans*, núm. 6
GARCIA GIL, Manoli:
-*Homenatge a Salvador Espriu*, núm. 19
GAT DELS TRES PEUS, El:
-*Recull de despropòsits*, núm. 12
GRÀCIA, Toni:
-*Antinuclears i ecologistes de Catalunya*, núm. 18
GUTIÉRREZ, Quique:
-*Un fort crit per a sentir bé "El Eco"*, núm. 6
-*Pau a la terra*, núm. 8
-*Fauna: el colom comú (Columba Livia)*, núm. 8
-*Fauna: la geneta (gat mesquer)*, núm. 9
-*Fauna: el tord*, núm. 10
JOSEP VIDAL I LLECHA, Associació:
-*Memorial "Josep Vidal"*, núm. 20
LLECHA, Joan:
-*La petita anècdota*, núm. 0
-*La petita anècdota*, núm. 0
-*Sant Marc*, núm. 1
-*Excursionistes*, núm. 1
-*La petita anècdota*, núm. 2
-*El joc d'escacs*, núm. 6
-*El pantà de Margalef*, núm. 7
-*Futbol*, núm. 15
-*Futbol*, núm. 16
-*Futbol*, núm. 17
-*Esports*, núm. 18
-*Esports*, núm. 19
-*Esports*, núm. 20
-*Esports*, núm. 21
-*Esports*, núm. 22
MASIP, Mn. Joan:
-*L'orgue de l'església parroquial de Cabacés*, núm. 17
MASIP, Ignasi:
-*Temperatures*, núm. 1
-*Temperatures*, núm. 2
-*Temperatures*, núm. 3
-*Temperatures*, núm. 4
-*Temperatures*, núm. 5

- Temperatures, núm. 6
- Temperatures, núm. 7
- Temperatures, núm. 8
- Temperatures, núm. 9
- Passatemp, núm. 9
- Temperatures, núm. 10
- Temperatures, núm. 11
- Temperatures, núm. 12
- Temperatures, núm. 13
- Temperatures, núm. 14
- Temperatures, núm. 15
- Temperatures, núm. 16
- Temperatures, núm. 17
- Música i músics a Cabacés, núm. 20
- MASIP, Fina:
 - Per què juga el nen?, núm. 17
- MASIP, Agustí:
 - Lliçons de català. Primera lliçó: el plural, núm. 0
 - Lliçons de català, núm. 1
 - Lliçons de català. Avui: l'article, núm. 2
 - Futbol de Cabassers, núm. 3
 - L'Asceta, núm. 3
 - Lliçons de català. Avui: els monosíl·labs, núm. 3
 - Per què Cabassers i no d'una altra manera?, núm. 4
 - Lliçons de català. Avui: els tres sons de la X, núm. 4
 - Lliçons de català. Avui: l'accent gràfic, núm. 5
 - Lliçons de català. Avui: la contracció, núm. 6
 - Lliçons de català. Avui: els verbs (1), núm. 7
 - Lliçons de català. Avui: el verb (II), núm. 9
 - Lliçons de català. Avui: el verb (III), núm. 10
 - Lliçons de català. Avui: els adjectius (II), núm. 11
 - Lliçons de català. Avui: el pas del temps, núm. 12
 - Lliçons de català. Avui: els diftongs, núm. 13
 - Amb veu clara i ferma, núm. 15
 - Lliçons de català. Avui: els indefinits. La 2ª conjugació, núm. 15
 - Embarbussaments, dites, endevinalles, núm. 16
 - Lliçons de català. Avui: els adjectius interrogatius i quantitius, núm. 16
 - Lliçons de català. Avui: els numerals, cardinals, etc., núm. 17
 - No és qüestió de noms, núm. 18
 - Lliçons de català. Avui: els dialectes, núm. 18
 - Lliçons de català. Avui: la dièresi, núm. 19
 - Per a reflexionar, núm. 19
 - Quan..., núm. 20
 - Per a reflexionar, núm. 20
 - Lliçons de català. Avui: Variacions ortogràfiques i morfològiques en la formació del plural o femení, núm. 20
 - Per a reflexionar, núm. 22
 - Lliçons de català. Avui: Els adjectius: flexió de gènere, núm. 22

-Lliçons de català. Avui: qui vol aprendre que no vagi a la font, núm. 23
MASIP I VILALTA, Remigi:
-*Anar a buscar verd no vol dir anar a destruir els arbres*, núm. 9
-*Passatemps*, núm. 15
MIRÓ I CUBELLS, Josep Ramon:
-*El meu poble*, núm. 13
MONTAGUD BORJA, Miquel:
-*Cartes a la Redacció*, núm. 2
-*Jo sóc feliç*, núm. 8
-*Treballa fill meu...*, núm. 9
M.V., J.:
-*Carta a la Redacció*, núm. 4
NOTARIO MORENO, José Luis:
-*Fins a sempre!*, núm. 7
PERIS I BORRÀS, Sergi:
-*Els culés*, núm. 12
PERIS VIDAL, Josep Enric:
-*La Sardana*, núm. 2
-*Una vivència*, núm. 3
-*El sentiment d'enyorança*, núm. 4
-*Recel?... Gelosies?...*, núm. 5
-*La mare*, núm. 6
-*El pare*, núm. 7
-*Nadal*, núm. 8
-*Agraïment als mestres*, núm. 9
-*N'hi ha de pessimistes*, núm. 10
-*Col·laboració*, núm. 11
-*Senzillament, digues: no*, núm. 12
-*Primer premi del 1r. Concurs de Poesia*, núm. 12
-*El rondinaire*, núm. 13
-*Als avis els cau la bava*, núm. 14
-*Insults*, núm. 15
-*De l'abundància de cor en parla la llengua*, núm. 16
-*El pessebre del nostre poble*, núm. 17
-*1985, Any Europeu de la Música*, núm. 18
-*Independència... de qui? Llibertat... de què?*, núm. 19
-*Les muntanyes del Montsant*, núm. 20
-*El llop*, núm. 21
-*Hi ha coses que no passen de moda*, núm. 21
-*Col·laboracions*, núm. 22
-*Col·laboracions*, núm. 23
-*La font de baix*, núm. 23
PRATS, Esther:
-*Cartes a la Redacció: Xerrades*, núm. 5
PRATS, Maria Neus:
-*L'Avaria*, núm. 21
PRATS MIRÓ, Josep Ramon:
-*Cabassers (segons reculls escrits l'any 1900). Primera part*, núm. 1

- Cabassers (segons reculls escrits l'any 1900). Segona part, núm. 2
- REDACCIÓ, La:
- Editorial, núm. 0
- Editorial, núm. 1
- Editorial, núm. 2
- Editorial. *Ens cremen els boscos!*, núm. 3
- Editorial. *Què passa amb l'aigua?*, núm. 4
- Editorial, núm. 5
- Editorial, núm. 6
- Editorial, núm. 7
- Mal d'un, consol de molts...* (vinyetes), núm. 7
- Editorial, núm. 8
- Vinyeta sense títol, núm. 8
- Editorial, núm. 9
- El mico home* (vinyetes), núm. 9
- Editorial, núm. 10
- Editorial, núm. 11
- Wizard of ID*, (vinyetes) núm. 11
- Editorial, núm. 12
- 1er. Concurs de Poesia, Cabassers*, núm. 12
- Al Gat dels Tres Peus... Dels Tres Peus?*, núm. 12
- Editorial, núm. 13
- B.C. (vinyetes), núm. 13
- Editorial, núm. 14
- Nota de Redacció*, núm. 14
- Wizard of ID*, (vinyetes), núm. 14
- Editorial, núm. 15
- Històries d'abans de la guerra (nuclear)*, núm. 15
- Esdeveniments*, núm. 15
- Editorial, núm. 16
- Concurs. Bases*, núm. 16
- Editorial, núm. 17
- Jeroglífic*, núm. 17
- Editorial, núm. 18
- II Concurs de Poesia, Cabassers. Bases*, núm. 18
- Editorial, núm. 19
- Actes de primavera*, núm. 19
- 1ª Trobada de revistes comarcals i locals, Terra Alta, Priorat i Ribera d'Ebre*, núm. 19
- Editorial, núm. 20
- Editorial, núm. 21
- Editorial, núm. 22
- III Concurs de Poesia, Cabassers. Bases*, núm. 22
- Editorial, núm. 23
- Història del Sitjar*, núm. 23
- I tu què dius?*, núm. 23
- Dedicat al nostre únic col·laborador anònim: Les aventures del Gat dels 3 Peus*, núm. 23
- Cartes al Director*, núm. 23
- Revistes d'altres pobles que rep El Sitjar*, núm. 23

-*El futur de la premsa a Cabassers*, núm. 23
SÀNCHEZ, Miquel:
-*Episodis de la història: l'origen de la pesseta*, núm. 19
SERRA, Francesc:
-*Cal fer que els ametllers produeixin més*, núm. 0
-*Eleccions locals 1983*, núm. 2
-*Racó d'Ajuntament*, núm. 3
-*Racó de l'Ajuntament*, núm. 4
-*Esdeveniments*, núm. 4
-*Racó de l'Ajuntament*, núm. 5
-*Cartes a Redacció*, núm. 6
-*Als que...*, núm. 16
-*Ajuntament*, núm. 17
-*Salvador Espriu*, núm. 18
-*Esdeveniments*, núm. 21
SIERRA, Font:
-*Reflexions sobre les relacions adults-nens*, núm. 10
SOCIETAT RECREATIVA DE CABASSERS:
-*Programa de cinema*, núm. 15
-*Cinema*, núm. 16
-*Informació de la Societat Recreativa*, núm. 18
-*Programació de cinema*, núm. 19
-*Programació de cinema*, núm. 20
-*Societat*, núm. 21
SENSE SIGNATURA:
-*L'Asceta*, núm. 0
-*Cabassers*, núm. 0
-*Passatemps*, núm. 0
-*Futbol Club de Cabassers*, núm. 1
-*De tot un poc*, núm. 1
-*Passatemps*, núm. 1
-*L'escola al Sitjar*, núm. 2
-*Passatemps*, núm. 2
-*Esdeveniments*, núm. 3
-*Passatemps*, núm. 3
-*Cronicon*, núm. 4
-*L'Asceta*, núm. 4
-*Passatemps*, núm. 4
-*Calaix de sastre*, núm. 5
-*L'Asceta*, núm. 5
-*Passatemps*, núm. 5
-*Safareig*, núm. 6
-*Calaix de sastre: el robatori*, núm. 6
-*L'Asceta*, núm. 6
-*Passatemps*, núm. 6
-*Esdeveniments*, núm. 7
-*L'Asceta*, núm. 7
-*Passatemps*, núm. 7

- Passatemps (mots encreuats), núm. 8
- L'Asceta, núm. 9
- Encreuats, núm. 9
- Necrològiques, núm. 10
- L'Asceta, núm. 10
- Encreuats, núm. 10
- Retalls de premsa, núm. 11
- L'Asceta, núm. 11
- Encreuats, núm. 11
- Retalls de premsa, núm. 12
- Els signes del Zodíac, núm. 12
- Encreuats, núm. 12
- Necrològiques, núm. 12
- Retalls de premsa, núm. 13
- Notícia de l'escola, núm. 13
- L'Asceta, núm. 13
- Encreuats, núm. 13
- Esdeveniments, núm. 14
- Lliçons de català. Avui: la separació de síl·labes i la divisió dels mots en aguts, plans i esdrúixols, núm. 14
- Mots encreuats, núm. 14
- Mots encreuats, núm. 15
- Mots encreuats, núm. 16
- Passatemps, núm. 16
- Mots encreuats, núm. 17
- Passatemps, núm. 17
- Passatemps, núm. 18
- Festa fi de curs escolar 1984-85, núm. 19
- X Aplec de sardanes a Cabassers, núm. 19
- Ajuntament, núm. 19
- C.F. Cabassers, núm. 19
- Passatemps, núm. 19
- Passatemps, núm. 20
- Actes de tardor, núm. 21
- Retalls de premsa, núm. 21
- Passatemps, núm. 21
- Notícia musical, núm. 22
- L'O.T.A.N. i Cabassers, núm. 22
- Actes d'hivern, núm. 22
- Informació preventiva, núm. 22
- Passatemps, núm. 22
- IV Jornada de premsa local i comarcal, núm. 23
- SUBIRATS, Rosa:
- Paràsits -(cucs) Oxiuriasis Humana, núm. 20
- Sanitat, núm. 21
- Sanitat: oli d'oliva, núm. 22
- TASTETS, FILÒSOF... EN B. I F., Dr.:
- Sense títol, núm. 3

-*A cada bugada es perd un llençol*, núm. 9

-*Opinió*, núm. 10

-*Opinió*, núm. 11

-*Fets i enyorances*, núm. 12

-*Reus? No gràcies!!*, núm. 13

-*A...E.S. Què?*, núm. 15

-*Dr. Tastets*, núm. 21

UN ANTIC JUGADOR DEL C.F.C. QUAN ENCARA NO ERA CLUB:

-*Cartes a la Redacció. Els diners i l'agressivitat*, núm. 5

VALL MASIP, Joan:

-*Nomenclàtor de les partides*, núm. 4

-*Nomenclàtor de les partides II*, núm. 5

-*Nomenclàtor de les partides*, núm. 6

-*Nomenclàtor de les partides*, núm. 7

-*Els cognoms*, núm. 8

-*Els cognoms (2)*, núm. 9

-*Meteorologia*, núm. 11

VIDAL ROSELLÓ, Gemma:

-*El català*, núm. 12

-*Una llarga vida*, núm. 20

VILALTA I ESCODA, Encarnació:

-*Sobre les joguines*, núm. 8

-*Refrans populars*, núm. 10

-*Refrans*, núm. 14

VILALTA MASIP, Josep:

-*Ha mort Mercè Rodoreda*, núm. 1

-*Cinquantenari del Sindicat*, núm. 2

-*Entrevista a Ignasi Masip*, núm. 13

TEXTOS MANLLEVATS D'ALTRES AUTORS I/O PUBLICACIONS

AJUNTAMENT DE LA FATARELLA:

-Comunicat sense títol, dintre de *Retalls de premsa* del núm. 12

BOSQUET I AUBÀ, Joan:

-*Normalitzem-nos, però de debò!* (no dóna referències bibliogràfiques), dintre de *Retalls de premsa* del núm. 21

DEPARTAMENT D'AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA:

-*Tractament d'hivern en fruiters*, núm. 10

DIRECCIÓ GENERAL DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. SERVEI DE NORMALITZACIÓ DE L'ÚS OFICIAL DE LA LLENGUA CATALANA:

-*Decàleg del catalanoparlant*, pel Dr. Tilbert D. Stegmann, núm. 9

ESPINÀS, Josep Maria:

-*Record de la Figuera* (del diari *AVUI* del 10 de juny de 1983), núm. 4

ESPRIU, Salvador:

-*Assaig de càntic en el temple*, núm. 18

GONELL, Josep:

-La avería de Ascó-1 fue causada, al parecer, por un defecto de fabricación. FECSA exigirá a Westinghouse-España una compensación económica por las pérdidas sufridas (del diari *EL PERIÓDICO* del 4 de maig 1984), dintre de *Retalls de premsa* del núm. 12

MAGAROLAS, F.:

-El museo "Eco del Greco" está de luto (del *Diario español* del 8 d'abril de 1984), dintre de *Retalls de premsa* del núm. 13

MARAGALL, Joan:

-La vaca cega, núm. 0

PEIRI, Gemma:

-Talan chopos centenarios para leña, en Cabassers, del diari *EL PERIÓDICO-NOVA CATALUNYA* del 15 de març de 1984. Dintre de *Retalls de premsa* del núm. 11

SALVAT PAPASSEIT, Joan:

-Cita: *La llibertat no és cara per escassa, sinó escassa perquè s'ha de guanyar*, núm. 0

TEXTOS DE FONT DESCONEGUDA:

-L'avellana, núm. 9

-Goigs a lloança de Sant Marc Evangelista, núm. 11

-Volem la ràdio i la televisió catalanes...ara! -1980-, núm. 13

-Precaucions per a evitar intoxicacions amb els productes fitosanitaris, núm. 14